

Sarajevo, 06.05.2021. godine
Broj: NO - 12872/21 - 52./29.

SKUPŠTINA DRUŠTVA

Predmet: Obrazloženje uz prijedlog Odluke o pretvorbi uplaćenih a neopravdanih avansa Zavisnim društvima - rudnicima uglja u dugoročne pozajmice

Avansi se najčešće definiraju kao akontacija, odnosno unaprijed plaćeni iznos za ugovoreni posao. Avans predstavlja plaćanje buduće obaveze za dobra ili usluge, koja će nastati kada dobro ili usluga budu isporučeni kupcu. Nakon isporuke dobara ili usluge, ispostavlja se faktura kojom se zatvara dio ili cijeli iznos avansa, u zavisnosti od uslova ugovora. Potraživanje po osnovu datih avansa traje dok traje i ugovor. Realizacijom ukupnog ugovora zatvara se potraživanje za dati avans.

Isplaćena avansna sredstva za zavisna društva rudnike uglja su isplata po dostavljenim predračunima od strane rudnika, koji kasnije nisu realizovani kroz ispostavu fakture, odnosno dostavu dovoljne količine uglja koja bi opravdala davanje avansa. Po završetku godine, kada se završava trajanje ugovora, avansno dana sredstva tokom godine nisu opravdana, te se potraživanje po osnovu datih avansa prenosi u novi ugovor. Realizacijom novog ugovora, ponavlja se praksa od ranije, isplaćuje se više nego što se realizuje kroz dostavu uglja, i potraživanje po osnovu avansa raste.

Na ovaj način JP EPBiH zapravo kreditira zavisna društva rudnike uglja, i to bez kamata.

Prilikom knjiženja avansnih faktura koje je JP EP BIH primila od rudnika, u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dodatu vrijednost („Službeni glasnik BiH“, br. 9/05, 35/05, 100/08 i 33/17), iskazani PDV je iskorišten kao „odbitni PDV“, koji je prikazan u PDV prijavama za porezni period u kojem je knjižena avansna faktura. Na dan 30.04.2021. godine stanje PDV-a po datim avansima je 32.870347,58 KM.

U Pravilniku o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost („Službeni glasnik BiH“, br. 93/05, 21/06, 60/06, 06/07, 100/07, 35/08, 65/10, 85/17 i 44/20), član 67, stav (2) je navedeno:

Ako po plaćenom avansu ne dođe do isporuke dobra ili usluge, gubi se pravo na odbitak ulaznog PDV-a, a obračunati porez treba ispraviti. U tom slučaju uplatilac avansa mora ispostaviti knjižnu obavijest primatelju avansa da je obavio ispravak ulaznog poreza, a primatelj avansa tada smanjuje svoju poreznu obvezu. Ova odredba se primjenjuje nezavisno o tome da li je izvršen povrat avansa.

To bi značilo da se korekcijom neopravdanog iznosa PDV-a naša obaveza prema Upravi za indirektno oporezivanje povećava za iznos od 32,87 miliona KM, koju bismo platili kroz PDV prijavu, odnosno to bi bio odliv sredstava sa našeg računa.

Stanje potraživanja po osnovu datih avansa zavisnim društvima rudnici uglja za period 2014 – 30.04.2021. godine iznosi:

ZD Rudnici	Iznos avansa bez PDV-a	PDV	Ukupno
Ukupno	195.442.406,82	32.870.347,58	228.312.754,40

Vilsonovo šetalište 15, 71000 Sarajevo, BiH,

Reg. broj: UF/1-392/04 Kantonalni sud Sarajevo
Porezni broj: 4200225150005, PDV broj: 200225150005
3389002208746755 - UniCredit banka d.d. Mostar
1549212003366506 - Intesa SanPaolo banka d.d. BiH Sarajevo
161000005160023 - Raiffeisen Bank d.d. BiH Sarajevo
1990490176075902 - Sparkasse Bank d.d. BiH Sarajevo
1401011110000812 - Sberbank BH d.d. Sarajevo
www.epbih.ba

Podružnice Društva:

Hidroelektrane na Neretvi, Jablanica, J. Černija 1
Termoelektrana «Kakanj», Kakanj, Čatići
Termoelektrana «Tuzla», Tuzla, 21. aprila 4
«Elektrodistribucija», Bihać, Bosanska 25
«Elektrodistribucija», Mostar, Adema Buča 34
«Elektrodistribucija», Sarajevo, Zmaja od Bosne 49
«Elektrodistribucija», Tuzla, Rudarska 38
«Elektrodistribucija», Zenica, Safvet bega Bašagića 6

Situacija sa neopravdanim avansima nije bila toliko teška sve do kraja 2015. godine gdje je 5 od 7 ZD rudnika imalo opravdane/zatvorene avanse sa krajem godine. Sa krajem 2015. godine preko 90% neopravdanih avansa se odnosilo na ZD RMU Zenica gdje je nesreća u Jami Raspotočje (septembar 2014. godine) uveliko uticala na finansijsku situaciju ovog rudnika u 2014. i 2015. godini.

Od 2016. godine počinje praksa nepravdanja avansa u ZD RU Kreka, povećavaju se obaveze kod RMU Zenica i RMU Bila. Kod RMU Đurđevik se problematika nepravdanja avansa pojavila 2018. godine (nastavljeno i 2019. godine) dok je kod RMU Breza eskalirala u 2019. godini (donekle ublaženo u 2020. godini). Kod RMU Kakanj je tokom 2020. godine došlo do nemogućnosti pravdanja avansa, ali može se reći da je to poremećaj privremenog karaktera izazvan smanjenjem obima proizvodnje u jednom od pogona.

Situacija sa avansima se jasno može staviti u korelaciju sa nerealiziranjem planova proizvodnje i otkrivke u proteklom periodu, odnosno sa produktivnosti, a kod nekih rudnika (RMU Breza) i sa kvalitetom iskopanog/isporučenog uglja.

Kod Rudnika Kreka je situacija sa avansima najteža i eskalirala je u zadnje 3 godine. U ovom rudniku nakon 2012. godine dolazi do pada obima proizvodnje gdje se djelimični oporavak desio 2016. i 2017. godine ali su tih godina otkrivka i priprema realizovane u skromnom obimu. Nakon 2017. godine opet dolazi do pada proizvodnje i situacije da se ne realizuje cca 20% planirane proizvodnje. Prema dosadašnjim rezultatima, izgledno je da će 2020. godina biti možda i najniža u deceniji na izmaku.

Kod RMU Zenica je hroničan problem niske produktivnosti i visokog učešća radne snage u prihodima. 2018. godine je RMU Zenica realizovao planiranu proizvodnju i povećao bitno obim u odnosu na sve prethodne godine. Upravo u toj 2018. godini je došlo do poboljšanja situacije u smislu da je povećanja salda avansa bilo znatno manje nego u ranijim godinama (iako je i tada saldo neopravdanih avansa povećan za 1,05 mil. KM). 2019. godine proizvodnja pada za 21% u odnosu na 2018. godinu, pad se nastavio i u 2020. godini te je posljedično došlo do porasta neopravdanih avansa.

Kod rudnika Abid Lolić Bila se stanje konstantno uvećava iz godine u godinu i redovno izostaje preko 20% planirane proizvodnje na godišnjem nivou. Nominalno gledano stanje sa neopravdanim avansima nije tako visoko, ali kada se posmatra kroz prizmu obima proizvodnje i prihoda koje ovaj rudnik ostvaruje i kod ovog rudnika je vrlo upitno da li će i kada moći da izvrši povrat, a nije bilo praktično nikakvog pravdanja od kraja 2016. godine.

Da su predmetni rudnici uspjeli ostvariti planiranu proizvodnju te ostvariti veće prihode sasvim je jasno da ne bi došlo do rasta salda neopravdanih avansa. Dodatna proizvodnja bi povećala jedan dio troškova, ali bi se dodatnim prihodom od prodaje u većoj mjeri pokrili troškovi i smanjio bi se obim nelikvidnosti.

Činjenica je da je na povećanje salda neopravdanih avansa uticalo i zaključenje granskih kolektivnih ugovora koje je u praksi dovelo do povećanja troškova i odliva u vezi radne snage, a da nije bio prisutan mehanizam korekcije/usklađenja primanja zaposlenih u vezi sa ostvarenim proizvodnim rezultatima. Na taj način smo u zadnje 3 godine dobili povećanu cijenu za rad, a uz pad produktivnosti u većini rudnika.

Činjenica je da većina rudnika tekućim prihodima i prilivima ne može pokriti ni tekuće troškove/odlive što se vidi i kroz rezultate poslovanja. Uz teret obaveza iz prethodnih godina (koje su opet posljedica poslovanja sa gubitkom), jasno je da nema dovoljno novca za izmirenje svih dospjelih obaveza. Tada se dešava situacija sa nepravdanjem avansa, odnosno dolazi do povećanja salda datih, a neopravdanih avansa.

Ovo posebno naglašavamo zbog činjenice da je samo u protekla četiri mjeseca, dakle posmatrajući period zaključno sa 31.12.2020 do danas (30.04.2021), saldo datih a neopravdanih avansa (sa pdv) povećan za 24,07 miliona KM, odnosno sa 204,24 mil. KM na 228,31 KM.

Vilsonovo šetaliste 15, 71000 Sarajevo, BiH,

Reg. broj: UF/I-392/04 Kantonalni sud Sarajevo
Porezni broj: 4200225150005, PDV broj: 200225150005
3389002208746755 - UniCredit banka d.d. Mostar
1549212003366506 - Intesa SanPaolo banka d.d. BiH Sarajevo
1610000005160023 - Raiffeisen Bank d.d. BiH Sarajevo
1990490176075902 - Sparkasse Bank d.d. BiH Sarajevo
1401011110000812 - Sberbank BH d.d. Sarajevo
www.epbih.ba

Podružnice Društva:

Hidroelektrane na Neretvi, Jablanica, J. Černija 1
Termoelektrana «Kakanj», Kakanj, Čatići
Termoelektrana «Tuzla», Tuzla, 21. aprila 4
«Elektrodistribucija», Bihać, Bosanska 25
«Elektrodistribucija», Mostar, Adema Buća 34
«Elektrodistribucija», Sarajevo, Zmaja od Bosne 49
«Elektrodistribucija», Tuzla, Rudarska 38
«Elektrodistribucija», Zenica, Safvet bega Bašagića 6

Sve navedeno je nametnulo obavezu i potrebu rješavanja nastale situacije, odnosno iznalaženja modela za rješavanje akumuliranih potraživanja po osnovu neopravdanih avansa Zavisnih društava - rudnika uglja. Podsjećanja radi, u vezi sa navedenim, Uprava Društva je na 85. sjednici održanoj 25.03.2021. godine razmatrala Informaciju „Potraživanja po osnovu avansa datih zavisnim društvima rudnicima uglja“, broj 01-05-9986/21 od 29.03.2021. godine i prijedlog modela rješavanja akumuliranih potraživanja po osnovu neopravdanih avansa Zavisnih društava - rudnika uglja dostavila Nadzornom odboru na razmatranje i usvajanje.

Svi pokušaji da se obustavi rast datih avansa i da se akumulirani iznosi smanje kroz reprogramme do sada nisu dali rezultata, već su kroz ponovne zahtjeve za odgodom povrata reprogramiranih iznosa i dodatnih avansa za isporuke uglja po Aneksima ugovora koje nisu mogli realizovati, doveli EP kao Vladajuće društvo u tešku situaciju sa više aspekata:

- ispunjenje jedne od osnovnih funkcija (proizvodnje el. energije po planiranim EE bilansima);
- ugrožavanja likvidnosti i solventnosti;
- iskazivanja negativnog poslovnog rezultata;
- smanjenja investicione sposobnosti;
- smanjenja kapitala.

U sklopu Informacije broj: 01-05-9986/21 od 29.03.2021 odnosno Akcionog plana za poboljšanje upravljanja ZD RU u Koncernu EP BiH predložen je zaključak, kao jedna od mjera finansijske konsolidacije, da se izvrši pretvorba avansa u dugoročnu pozamicu prema rudnicima.

Nadzorni odbor je na nastavku 52. sjednice održanom 06.05.2021 utvrdio prijedlog Odluke o pretvorbi uplaćenih a neopravdanih avansa Zavisnim društvima - rudnicima uglja u dugoročne pozajmice, te se isti upućuje u dalju proceduru prema Skupštini Društva.

U vezi sa svim naprijed navedenim predlaže se Skupštini Društva da donese Odluku o pretvorbi uplaćenih a neopravdanih avansa Zavisnim društvima - rudnicima uglja u dugoročne pozajmice.

Co:
- 10
- a/a

Predsjednik
Nadzornog odbora
Dr. sci. Izet Žigić

Vilsonovo šetalište 15, 71000 Sarajevo, BiH,

Reg. broj: UF/I-392/04 Kantonalni sud Sarajevo
Porezni broj: 4200225150005, PDV broj: 200225150005
3389002208746755 - UniCredit banka d.d. Mostar
1549212003366506 - Intesa SanPaolo banka d.d. BiH Sarajevo
161000005160023 - Raiffeisen Bank d.d. BiH Sarajevo
1990490176075902 - Sparkasse Bank d.d. BiH Sarajevo
1401011110000812 - Sberbank BH d.d. Sarajevo
www.epbih.ba

Podružnice Društva:

Hidroelektrane na Neretvi, Jablanica, J. Černija 1
Termoelektrana «Kakanj», Kakanj, Čatići
Termoelektrana «Tuzla», Tuzla, 21. aprila 4
«Elektrodistribucija», Bihać, Bosanska 25
«Elektrodistribucija», Mostar, Aderna Buća 34
«Elektrodistribucija», Sarajevo, Zmaja od Bosne 49
«Elektrodistribucija», Tuzla, Rudarska 38
«Elektrodistribucija», Zenica, Safvet bega Bašagića 6

PRIJEDLOG ODLUKE
koga Skupštini Društva u niže izloženom
tekstu radi donošnja upućuje:

Nadzorni odbor
JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo
Predsjednik

dr.scj. Izet Žigić

Sarajevo, 06.05.2021. godine

Na osnovu člana 41.tačka a) Zakona o javnim preduzećima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 8/05, 81/08, 22/09 i 109/12) i članom 62. tačka 24. Statuta Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. Sarajevo (prečišćeni tekst), broj: NO-2190/21-41./2. od 25.01.2021. godine i članom 139. stav (1) tačka a) Statuta, _____ Skupština JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, održana dana _____ godine, donosi:

ODLUKU
o pretvorbi uplaćenih a neopravdanih avansa Zavisnim društvima - rudnicima uglja
u dugoročne pozajmice

Član 1.

Ovom odlukom odobrava se pretvorba uplaćenih a neopravdanih avansa za isporuku uglja Zavisnim društvima - rudnicima uglja u dugoročne pozajmice, u iznosu od 195.442.406,82 (bez pdv), pdv 32.870.347,58 KM, što ukupno iznosi 228.312.754,40 KM (sa pdv).

Član 2.

Ukupan iznos pozajmica bez pdv će se rasporediti zavisnim društvima – rudnicima uglja posebnim odlukama Nadzornog odbora JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo, za svako zavisno društvo – rudnik uglja, u iznosima uplaćenih a neopravdanih avansa.

Član 3.

Povrat pozajmica bez pdv u iznosu od 195.442.406,82 KM, Zavisna društva – rudnici uglja će vratiti u periodu od maksimalno 20 godina + 2 godine grace perioda, odnosno maksimalno 264 mjesečna perioda, od dana potpisa Ugovora o pretvorbi uplaćenih a neopravdanih avansa ZD – rudnicima uglja u dugoročne pozajmice, za svako Zavisno društvo - rudnik uglja pojedinačno.

Dužina otplate će ovisiti od visine duga svakog Zavisnog društva – rudnika uglja.

Kamatna stopa na ugovoreni iznos pozajmice će iznositi 1,5% na godišnjem nivou.

Član 4.

Ovlašćuje se Nadzorni odbor JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarjevo da za svako Zavisno društvo – rudnik uglja posebnom odlukom utvrdi povrat pdv-a u iznosu od 32.870.347,58 KM.

Član 5.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

Broj:
Sarajevo, _____ 2021. godine

Predsjednik
Skupštine Društva